

Լիբանանեան Լուրեր

Լիբանան Դարձեալ Կը Գործարկէ Տօնական Օրերու Արգելափակումներ

Արեւելեան ծեսի Ս. Չատկուան տօնին շաբաթավերջին Լիբանանի մէջ պիտի կիրառուի ամբողջական արգելափակումներ կանխարգիլելու համար քորոնաժահրի տարածումը հաւաքական տօնախմբութիւններու պատճառով:

Արգելափակումը պիտի սկսի 1 Մայիսի առաւօտեան եւ պիտի տեւէ մինչեւ 3 Մայիս ներառեալ:

Աւելի ուշ դարձեալ արգելափակումներ կը ծրագրուի մօտակայ Ֆիթրի տօնի արձակուրդին:

Քորոնաժահրի յանձնախումբը այս բոլորի զուգահեռ նաեւ որոշեց արգիլել Պրագիլէն եւ Հնդկաստանէն եկող ճամբորդներուն մուտքը Լիբանան, նկատի ունենալով նշեալ երկիրներու մէջ ժահրով հիւանդ մեծաթիւ գրանցումները:

Հայկական Լուրեր

Վտանգուած Են Հակառակորդին Վերահսկողութեան Տակ Անցած Առաւել Քան 2000 Յուշարձաններ

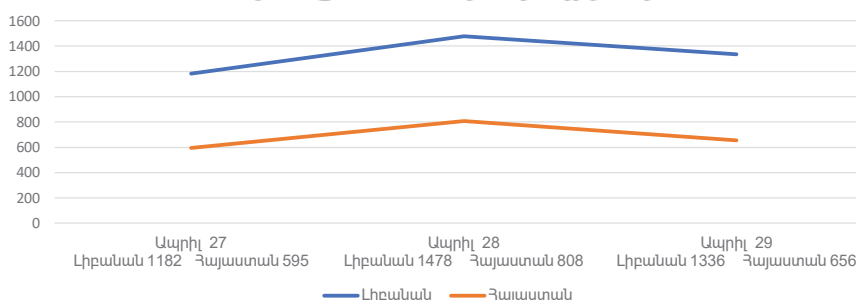
Արցախի Հանրապետութեան կրթութեան, գիտութեան եւ մշակոյթի նախարար Լուսինէ Ղարախանեանի տեղեկութիւններով՝ Ազրայէճան կը վարէ հայկական մշակութային ժառանգութեան ոչնչացման, գայն նենգափոխելու հետեւողական եւ ծրագրուած քաղաքականութիւն:

Նախարարութիւնը՝ համագործակցելով թէ՛ տեղական, թէ՛ միջազգային կառոյցներու հետ՝ կը փորձէ քայլեր ձեռնարկել հակառակորդին վերահսկողութեան տակ անցած հայկական հարուստ ժառանգութիւնը պահպանելու ուղղութեամբ, սակայն, ըստ Ղարախանեանի, տակաւին չկան այն սաստող քայլերը, որոնք Ազրայէճանին պիտի ստիպեն կանգ առնել:

Շար. Էջ 08

Քորոնաժահրի Օրագիր Գրանցուած Վարակակիրներ

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը Մեկնեց Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ

Ապրիլի 29-ին Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Երկրորդ Ճայրագոյն Պատրիարք եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը հայրապետական այցով մեկնեց Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ:

ԱՄՆ Հայոց Արեւելեան թեմում Վեհափառ Հայրապետը կը հանդիպի թեմակալ առաջնորդի եւ թեմական խորհրդի հետ: Նորին Սրբութիւնը հանդիպումներ կ'ունենայ նաեւ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի բարերարների հետ՝ քննարկելու նրանց հոգածութեամբ իրականացուող ծրագրերը: Նախատեսուած են այլ անձանց եւ կազմակերպութիւնների հետ հանդիպումներ, որոնց ընթացքում կարծարծուեն արցախեան երկրորդ պատերազմի պատճառած հետեւանքների եւ առկայ մարտահրաւերների հետ առնչուած հարցեր:

Շար. Էջ 02

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

«Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամը կը շարունակէ իր օժանդակութիւնը Լիբանանի հայկական վարժարաններուն, փորձելով թեթեւցնել անոնց բեռը Լիբանանի տնտեսական, ելեմտական, քաղաքական թէ առողջապահական այս սուր տագնապներու օրերուն:

Այսպէս Դեկտեմբեր 2019ին, Յուլիս եւ Օգոստոս 2020ին, Լիբանանի հայկական վարժարաններուն կատարուած հերթական յատակացումներէն ետք, «Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամի Ֆրանսայի մարմինը անգամ մը եւս Հիմնադրամի Հայաստանի գրասենեակի ճամբով կը հասնի Լիբանանահայ վարժարաններուն օգնութեան, բարձր գնահատելով այս սաստիկ տագնապալի պայմաններուն մէջ անոնց թափած ճիգը, կատարած հսկայական աշխատանքն ու նուիրական գործը եւ հարիւր հազար եւրօ կը նուիրէ: Այս գումարէն բաժին մը կը յատկացուի նաեւ լիբանանահայ երեք օրաթերթերուն՝ «Ազդակ»ին, «Արարատ»ին, «Չարթօնք»ին եւ «Վանայ Ձայն» ռատիոկայանին, որոնք բազում զոհողութիւններով կը շարունակեն իրենց առաքելութիւնը՝ միշտ մնալով պատենէի վրայ: Հիմնադրամի Լիբանանի Գործադիր Մարմինը իր կարգին, ամէն ճիգ ի գործ դրաւ, որ ստացուած գումարը ամերիկեան տոլարով կանխիկ փոխանցուի իւրաքանչիւր հաստատութեան, որպէսզի կարելի ըլլայ առաւելագոյնս օգտուիլ անկէ:

Վստահ ենք, որ հաւաքական ջանքերով կարելի պիտի ըլլայ յաղթահարել բոլոր տեսակի դժուարութիւնները եւ Լիբանանն ու Լիբանանահայութիւնը պիտի վերադառնան իրենց բարօր օրերուն, եւ փոխադարձաբար պիտի շարունակեն նիւթապէս թել ու թիկունք հանդիսանալ Հայաստանին ու Արցախին:

«Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամի
Լիբանանի Գործադիր Մարմին
Պէյրուզ, 26 Ապրիլ 2021

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոսի Նախագահությամբ Հոգեհանգիստ «Թռչնոց Բոյն»-ի Մեջ

Երեքշաբթի, 27 Ապրիլ 2021-ի առաւօտեան, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Վեհափառ Հայրապետը Անթիլիասի Մայրավանքէն մեկնեցաւ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան հովանաւորութիւնը վայելող Ժըպէյի «Թռչնոց Բոյն» որբանոցը, ուր նաեւ կը գտնուի Հայոց Ցեղասպանութեան Որբերու «Արամ Պեգիբեան» թանգարանը: Հայրապետին կ'ընկերանային միաբան հայրեր:

Վեհափառ Հայրապետը դիմաւորուեցաւ «Թռչնոց Բոյն»-ի տեսուչ հայր սուրբին, մանուկներուն եւ պաշտօնէութեան կողմէ: Ապա, Նորին Սրբութեան նախագահութեամբ վերոյիշեալ թանգարանի շրջափակին մէջ գտնուող դանիացի Մարիա Ծէյքըպսընի դամբարանին առջեւ հոգեհանգստեան կարգ եւ ծաղկեպսակի զետեղում տեղի ունեցաւ՝ իբրեւ երախտագիտութեան արտայայտութիւն անոր անձնուէր ծառայութիւններուն համար՝ հանդէպ ցեղասպան թուրքին ձեռամբ ցեղասպանուած հայ ժողովուրդին:

Խօսելով իր այցելութեան եւ յատկապէս «Թռչնոց Բոյն»-ի

հիմնադիր Մարիա Ծէյքըպսընի մասին, Վեհափառ Հայրապետը ըսաւ, որ «Ապրիլ 24-ի ոգիով ու պատգամով օծուն այս օրերուն, հեռու լուսարձակներէ ու պաշտօնականութենէ, ուզեցի այցելել «Թռչնոց Բոյն» եւ հազարաւոր որբերու անունով յարգանք մատուցանել ու աղօթել Մարիա Ծէյքըպսընի հոգին համար: Մարիա

Ծէյքըպսընի ոչ միայն ինսամատարը ու պաշտպանը եղած է մեր հազարաւոր որբերուն, այլ բառին հարազատ հասկացողութեամբ ՄԱՅՐ եղած է անոնց: Ան 1915-ի Հայոց Ցեղասպանութիւնը ոչ միայն տեսած ու վկան դարձած է, այլ մեր ժողովուրդի զաւակներուն հետ ապրած է զայն: Այս դամբարանը յուշարար մըն է, որ օտար ազգի ծնունդ այս երիտասարդուհին հայերէն

ստրկած է, հայոց պատմութիւնը ուսումնասիրած է եւ մայրը դարձած է Ցեղասպանութենէն ճողոպրած մեր հազարաւոր որբերուն»: Եզրափակելով իր խօսքը՝ Հայրապետը վերաշեշտեց Մամային՝ Մարիա Ծէյքըպսընի մեզի փոխանցած պատգամը՝ «մի մոռնաք ձեր նահատակները ու անոնց նուիրական կտակը: «Թռչնոց Բոյն»-ի մէջ սկսած Մարիա Ծէյքըպսընի առաքելութիւնը այսօր կը շարունակուի եւ պէտք է շարունակուի»:

**Պատմութեան
Մէջ Այսօր**

Խաչատուր Առաքելեան

Խաչատուր Առաքելեան (1666, Կարին, Թուրքիա - 1740, Վենետիկ, Վենետիկի հանրապետութիւն), Աստուածաբան, Հռոմի անդրանիկ հայ ծառաներէն մին:

Ծնած է 1666 թուականին, Կարին, ուրկէ ստացած է Էրզրումցի անուանումը: Վ. Յունանեանի դրդմամբ (աս մէկը իր անկարգ վարք ու բարքին համար Էջմիածինի մէջ բանտարկուած ու ազատ արձակուած էր) ու ընկերակցութեամբ Կ'երթայ Հռոմ: 1682-ին կը մտնէ Հռոմի Ուրբանեան համալսարան, ուր աշակերտակիվ կ'ունենայ Ստեփանոս Ռօշքեանը: Ապա աստուածաբանական դասընթացքը աւարտելով 1692-ին վարդապետ կը ձերնադրուի, որպէս քարոզիչ կ'ուղարկուի Կ. Պոլիս՝ իր հայրենակիցներուն կաթօլիկութիւն քարոզելու: Այնտեղ, անոր շատ լաւ ընդունելութիւն կը ցուցաբերուի, սակայն ան մագապուրծ՝ կը փախի հայերէն եւ այս ու այն օտարազգիներու ողորմութեան կ'ապաւինի: Կ. Պոլսոյ մէջ կը ծանօթանայ Մխիթարեան միաբանութեան հիմնադիր Մխիթար Վ.-ի հետ եւ անոր եւս կաթօլիկութեամբ վարակելով՝ կը դրդէ անցնիլ Իտալիա:

Կ. Պոլսոյ մէջ կայացած անյաջողութիւններն ու հոռի պակասութիւնը զինք կը ստիպեն հեռանալ այդտեղէն, ուստի 1718-ին քարոզիչի պաշտօնով կ'անցնի Պելկրատ (հայաբնակ քաղաքներ), որպէսզի՝ բախտէն հալածուած հայ գաղթականներուն կարողանայ մոլորեցնել: Այստեղ արդէն բացարձակ հալածանքն անկարելի էր, պապականութիւնը եւ պապը կը թագաւորէին թագաւորներուն վրայ:

Կը մահուան 30 Ապրիլ 1740-ին:

Հայկական Լուրեր

Թուրքիոյ Հետ Սահմանի Բացումը Մեծ Հարուած Հայաստանի Համար.

Ռոպերթ Քոչարեան

Մենք չենք կրնար ըսել, որ փակ սահմանը լաւ բան է, ի հարկէ, լաւ բան չէ, եւ նորմալ չէ քարոզել, որ սահմանները փակ պահելը լաւ երեւոյթ է: Այս մասին իր աշակիցներու հետ հանդիպման ժամանակ նշած է ՀՀ երկրորդ նախագահ

Ռոպերթ Քոչարեանը:

«Բայց մի բան ակնյայտ է, որ այսօր Թուրքիայի հետ սահմանը բացելը մեծ հարուած կը հասցնի մեր գիւղատնտեսութեանը:

Շար. էջ 08

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը Մեկնեց...

Սկիզբը էջ 01

Այցի ընթացքում Վեհափառ Հայրապետի հետ լինելու են Արեւմտեան Եւրոպայի Հայրապետական պատուիրակ Տ. Խաժակ արքեպիսկոպոս Պարսամեանը եւ Ռուսաստանի եւ Նոր Նախիջեւանի հայոց թեմի առաջնորդ Տ. Եզրաս արքեպիսկոպոս Ներսիսեանը:

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի յատուկ տնօրինութեամբ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի յատուկ յանձնարարութիւններով Հայրապետական Նուիրակ Տ. Պարգեւ արքեպիսկոպոս Մարտիրոսեանը մեկնել է ԱՄՆ Հայոց Արեւմտեան թեմ:

Ամերիկեան Բարքեր

ԳԵՈՐԳ ՔԵՕՇԿԵՐԵԱՆ
«Չարթօնք»ի Երեց Աշխատակից

Անհատալի, Բայց Իրաւ . . .

Նախաբան

Nike թենիսի յատուկ կօշիկներ (tennis shoes) արտադրող աշխարհահռչակ ընկերութիւն մըն է որուն կօշիկները սիրուած եւ փնտռուած են աշխարհով մէկ, որքան որ ալ սուղ ըլլան անոնք: Այս ընկերութիւնը հիմնուած է 1964-ին, Օրեկոն նահանգի Իււնիս քաղաքին մէջ:

Վերջերս սակայն այդ ընկերութիւնը դեմ յանդիման գտնուեցաւ տարօրինակ երեւոյթի մը որ ցնցեց զայն եւ հարկադրուեցաւ դատական միջոցներով վերջ տալ այդ անիրաւութեան: Հիմա թոյլ տուէք բացատրեմ որ ինչ է տեղի ունեցածը:

Satan Shoes

Ուրեմն, 2016-ին Պրուքլինի մէջ հիմնուած ուրիշ ընկերութիւն մը՝ MSCHF անունով, Nike Air Max 97 տեսակի 160 տոլար արժող կօշիկները կարգ մը բարեփոխումներով վերանուանած է Satan shoes (տես նկարը) եւ ծախու դրած 1,018 տոլարի:

Այդ կօշիկներէն արտադրած է միայն 666 զոյգ: Իսկ ի՞նչ է յատկանիշը այդ կօշիկներուն՝ զորս կոչած է

«Սատանա» կօշիկներ: Անոնց վրայ կարմիրով գրուած է, Luke 10:18. Եթէ Սուրբ Գիրքը բանաք Ղուկասու Աւետարանի 10րդ գլխու, 18րդ համարը՝ հոն պիտի կարդաք հետեւեալը: Յիսուս ըսաւ անոնց, «Սատանան փայլակի պէս երկինքէն վար ինկած կը տեսնէի:»

Առաւել՝ այդ կօշիկներուն կռունկներուն մէջ գետեղուած է մարդկային արիւն: Բայց արիւնը ի՞նչ առնչութիւն ունի Սատանային հետ, չհասկցայ: Բարեբախտաբար Nike եւ MSCHF ընկերութիւնները իրարու հետ համաձայնած են որ շուկայէն յետո կոչեն այդ կօշիկները: Իսկ արդէն անոնք որոնք գնած են այդ կօշիկները, իրենց պիտի վերադարձուի լման գինը, առ ի հատուցում:

Jesus Shoes

Չարմանալիօրէն նոյն այդ ընկերութիւնը՝ MSCHF, Nike Air Max 97 տեսակի կօշիկներէն ուրիշ տարբերակ մը հանած է եւ կոչած զայն Jesus shoes (տես նկարը) եւ ծախու հանած 4,000 տոլարի:

«Յիսուս» կօշիկները՝ ինչպէս նկարը ցոյց կու տայ, զարդարուած են խաչով եւ անոնց կռունկներուն մէջ գետեղուած է «սրբացած» ջուր . . . Holy water-ը Յորդանան գետէն բերուած եւ կղերականի մը կողմէ օրհնուած ջուր է:

Առաւել՝ կօշիկներուն վրայ գրուած է MT. 14:25. Դարձեալ եթէ Սուրբ Գիրքը բանաք Մատթէոսի Աւետարանի 14-րդ գլխու 25-րդ համարը, հոն պիտի կարդաք հետեւեալը: «Գիշերուան չորրորդ պահուն Յիսուս դէպի Նաւը գնաց, ծովուն վրայէն քայլելով:» Ուրեմն միտք բանին այն է թէ այդ կօշիկները հազնոյն ալ իբրեւ թէ՝ Յիսուսի նման ջուրի վրայէն կը քայլէ . . .

Բայց՝ եթէ ինծի հարցնէք, ի՞նչ պէտքը կայ Աւետարանը մէջբերելու կօշիկներուն վրայ: Ուրիշ տեղ չմնա՞ց Աւետարանը քարոզելու:

Յաջորդիւ պիտի նկարագրեմ Nike ընկերութեան կողմէ արտադրուած ուրիշ կօշիկներ, որոնք բարեբախտաբար Սուրբ Գրային բնոյթ չունին՝ այլ կը ներկայացնեն պատմական երեւոյթներ, գիտական թէ ֆիլմարուեստի բնագաւառներէն:

Lunar Shoes

Առաջին առթիւ թոյլ տուէք նկարագրել զոյգ մը կօշիկ՝ որ կը ներկայացնէ երեւոյթ մը, գիտական աշխարհէն: Յունիս 7, 1969-ին, ամերիկացի աստղաւաւորդ Նիլ Արմսթրոնկ առաջին մարդը հանդիսացաւ որ ոտք կոխեց լուսնի վրայ եւ մի քանի քայլ առնելով՝ հոն գետեղեց ամերիկեան դրօշակը:

Շար. Էջ 06

Այլընտրանք. Նոր Մտածողութեամբ Օժտուած Երիտասարդութեան Մը Հրամայականը

ՎԱՐՈՒԺ ԹԵՆԴԵԼԵԱՆ

Կասկածէ վեր է որ ընկերութեան մը, ազգի մը կամ որեւէ խմբաւորումի մը ողնայարը կը հանդիսանայ երիտասարդ տարրը, որ կա՛մ մղիչ ուժը կը հանդիսանայ փոփոխութեան, կա՛մ պատճառ կը դառնայ ընկերային-քաղաքական անդամալուծութեան ու նաեւ՝ փտածութեան յամեցումին: Ճիշդ է նաեւ որ ընկերութեան մը բաղկացուցիչ բոլոր տարրերը, առանց սեռային, տարիքային թէ դասակարգային տարբերութեան, ունին իրենց դերակատարութիւնը ընկերային շարժումներու կամ անշարժութեան մէջ, սակայն երիտասարդութիւնը կը մնայ հիմնաքարը ընկերային ամեն տեսակի փոփոխութեան:

Թէ ինչու երիտասարդութեան վերապահուած է առանցքային այս յատկութիւնը, անիկա ունի բազմաթիւ պատճառներ սկսելով բնախօսականէն մինչեւ հոգեբանական տուեալներ, որոնց մատնանշումը կամ վերլուծումը դուրս կը մնայ այս գրութեան նպատակէն:

Եթէ ընկերութիւն մը առողջ է, անպայման ունի երիտասարդութիւն մը, որ զայն կ'առաջնորդէ դէպի առաջ՝ յառաջդիմութեան, ընկերային դրական փոփոխութիւններու եւ քաղաքական ու տնտեսական նուաճումներու ուղղութեամբ: Այս ճամբուն վրայ, միջոցները հաւանաբար առաջնորդեն նաեւ ծայրայեղ տարազներու, բայց ընկերային փոփոխութիւնները միշտ չէ, որ կը պայմանաւորեն բիրտ ուժը, որ կ'առնչուի բոլոր միջոցներու սպառումին:

Երբ ընկերութիւն մը կը պարզէ հիւանդագին վիճակ մը, ինչպէս է պարագան այսօր հայ իրականութեան, Էական պատճառներէն մէկը պէտք է փնտռել երիտասարդութեան դրսեւորած հոգեմտաւոր իրականութեան մէջ: Չմոռնանք որ երիտասարդութիւնը ինքնըստինքեան գոյութիւն չէ, նոյնիսկ եթէ բնախօսական տուեալները այդ մէկը կ'ենթադրեն: Երիտասարդութիւնը նաեւ դաստիարակութիւն է, ժառանգութիւն է: Երիտասարդութեան ըմբոստ, առկայ պայմանները մերժելու, միշտ փոփոխութիւններու հակամետ նկարագիրը կրնայ ճիշդ հակառակ արդիւնքը տալ եթէ չուղղուի, չդաստիարակուի: Դաստիարակութեան բացակայութիւնը կրնայ յանգիլ նաեւ երիտասարդութեան ծերացումին: Այս օրերուն ընթացիկ երեւոյթ է տեսնել ժողովուրդներ, որոնք ունին երիտասարդ տարրեր, բայց չունին երիտասարդութիւն:

Պահպանողական, իշխանատենչ եւ շահամետ ղեկավարութիւնը, պետական թէ կուսակցութիւններու մակարդակին վրայ, դեմ է դաստիարակուած եւ տեսլապաշտ երիտասարդութեան, որովհետեւ նման երիտասարդութեան մը գոյութիւնը ենթահողը կը պատրաստէ փոփոխութիւններու, յառաջդիմութեան, հաշուետուական համակարգի յառաջացման եւ յեղաշրջումներու, որոնք բնականօրէն կը հակադրուին իշխանամոլական խաւարամտութեան եւ աւատապետական մաֆիականութեան:

Իսկ ի՞նչ վիճակ կը պարզէ հայ երիտասարդութիւնը պահպանողականութիւն-փոփոխութիւն յարաբերութեան մէջ: Բնականօրէն, հայ երիտասարդը եւս ենթակայ է իր միջավայրի ազդեցութեան, որ իր անմիջական դրոշմը կը դնէ անոր առօրեային վրայ: Հայ երիտասարդութիւնը այսօր նոյնը չէ՝ ինչ որ էր 19-րդ դարու վերջաւորութեան, Մայիսեան անկախութեան օրերուն, 20-րդ դարու 50-ական, 60-ական, 70-ական թուականներուն կամ 80-ական թուականներու վերջաւորութեան ու 90-ական թուականներուն, երկրորդ անկախութեան եւ Արցախի ազատագրութեան օրերուն, եւ հիմա...պարտութենէն ետք ստեղծուած ա՛յս օրերուն:

Շար. Էջ 06

Լիբանանահայ Կեանք

Նորվեկիոյ Դեսպանի Այցը Գարակեօգեան Հաստատութիւն

Հինգշաբթի, 29 Ապրիլ 2021-ին «Հաուլըրտ Գարակեօգեան» հաստատութիւն այցելեց Նորվեկիոյ պատուիրակութիւնը գլխաւորութեամբ՝ Լիբանանի մէջ Նորվեկիոյ լիազօր դեսպան Մարթին Եթերվիքի. պատուիրակութեան միացած էր Norwegian Church Aid-ի Լիբանանի գործադիր տնօրէն Ռուպա Խուրի եւ Միջին Արեւելքի Եկեղեցիներու միութեան ներկայացուցիչ Նինա Հայէք:

Անոնք դիմաւորուեցան հաստատութեան Տնօրէն՝ Սերոբ Օհանեանի, Վարչական Մարմնի Ներկայացուցիչ

Վահէ Պարսումեանի եւ ընկերային ծառայողներուն կողմէ ապա շրջայց մը կատարեցին հաստատութեան զանազան բաժանմունքները, մօտէն ծանօթացան հաստատութեան մատուցած ընկերային ու բժշկական ծառայութիւններուն: Հոսկ պատուիրակութեան անդամները առանձին հանդիպում ունեցան հաստատութեան տնօրէնին եւ ընկերային ծառայողներուն հետ, քննարկեցին ժողովուրդին դիմագրաւած դժուարութիւններն ու հաստատութեան ծառայութիւնները ինչպէս նաեւ խօսեցան ապագայ ծրագիրներու գործակցութեան մասին: Աւարտին լսեցին լիբա-

նանահայ ընտանիքներու վկայութիւնները երկրին մէջ տիրող ընկերային եւ տնտեսական ծանր իրավիճակին մասին: Տնօրէն Սերոբ Օհանեան ներկայ պատուիրակութեան անդամներուն

նուիրեց հայկական խորհրդանիշ եղող նշան պատկերը եւ իր խորին շնորհակալութիւնը յայտնեց իրենց կատարած մարդասիրական ծառայութիւններուն եւ համագործակցութեան բարձր ոգիին:

Սփիւռքահայ Կեանք

Ապրիլեան Եղեռնի 106րդ Ամեակի Առիթով Հոգեհանգստեան Արարողութիւն Մոնթեպելլոյի Յուշարձանին Առջեւ

Շաբաթ, Ապրիլ 24, 2021-ին, Մոնթեպելլոյի Նահատակաց Յուշարձանին առջեւ տեղի ունեցաւ բարեխօսական կարգ՝ ի յարգանս Հայոց Ցեղասպանութեան զոհ զացած մէկուկէ միլիոն Նահատակներու յիշատակին, մասնակցութեամբ յարանուանութեանց հոգեւոր առաջնորդներու եւ հայրերու, համայնքի գլխաւոր կազմակերպու-

թիւններու ներկայացուցիչներու, քաղաքական դէմքերու եւ հիւրերու: Միջոցառումը կազմակերպած էր Հայոց Ցեղասպանութեան Ոգեկոչման Լոս Անճելըսի Միացեալ մարմինը:

Ձեռնարկը սկիզբ առաւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի եւ Հ.Բ.Ը.Մ.ի սկաւառներու դրօշակի արարողութեամբ, որմէ ետք Միացեալ Մարմնի անունով խօսք առաւ Փիթը

Հայկ: Ան ողջունելէ ետք ներկաները, ըսաւ, որ ոչ միայն հաւաքուած ենք ոգեկոչելու մեր սրբադասուած անմեղ Նահատակներուն յիշատակը, այլ նաեւ մեր Արցախի 44 օրեայ արիաբար մարտնչած ու Նահատակուած բոլոր զինուորներուն եւ կամաւորներուն յիշատակը, եւ ապա յայտնեց, որ Միացեալ Մարմինը վճռականօրէն պիտի վերանորոգէ իր պահանջատիրութեան ուխտը եւ պիտի շարունակէ սուրբ պայքարը, միեւնոյն ժամանակ բարձրացնելով աղօթք եւ խնդրելով Ամենակալէն, որպէսզի համայն հայութեան շնորհի խաղաղութիւն, իմաստութիւն եւ

միասնականութիւն: Ապա Հանդիսավարը հրաւիրեց յարանուանութեանց հոգեւոր առաջնորդներուն, որպէսզի բարեխօսական կարգը կատարեն:

Շաբ. Էջ 05

Սփիւռքահայ Կեանք

Ապրիլեան Եղեռնի 106րդ Ամեակի Առիթով Հոգեհանգստեան Արարողութիւն...

Սկիզբը Էջ 04

Առաջնորդ հայրերը իրենց Հայրական աղօթքները կատարելէ ետք, պատգամեցին, որ մեր պապերէն կտակուած աւանդով, Հայրը հրաւիրուած է միշտ կանքուն մնալու բոլոր տեսակի հարուածներու դէմ, որովհետեւ ճակատագրուած չենք մեռնելու եւ ոչնչանալու, այլ հրաւիրուած ենք օրհնուած ապրելու եւ գոյատեւելու:

Բարեխօսական կարգը վերջ գտաւ «Մեր Հայրենիք»-ով: Որմէ ետք, համայնքի գլխաւոր կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչները ծաղկեպսակներ, իսկ ներկաները ծաղիկներ գետեղեցին յուշարձանին առջեւ:

ՍԱԼԲԻ ԹԵՔԵԼԵԱՆ
(Թղթակցութիւն Միացեալ Մարմինէն)

Առողջապահական

Մեր Լեարդին Վնասակար 4 Գործօններ

Այլով՝ լեարդին միակ թշնամին չէ: Կարգ մը անվնաս կարծուող սովորութիւններ կրնան նոյնքան վնաս հասցնել լեարդին:

Վիրամիներ ստանալը

Շատեր կը կարծեն, որ վիրամիներու յաւելումներ օգտագործելով՝ լաւ բան կ'ընեն իրենց առողջութեան համար: Սակայն, վիրամի A-ի եւ վիրամի B3-ի բարձր քանակը բացասաբար կ'ազդէ լեարդին վրայ: Այդ իսկ պատճառով, մասնագէտները կը յանձնարարեն օգտակար սկզբները սնունդէն ստանալ: Հետեւեալը, սննդակարգը կարելի եղած չափով այլազան պէտք է ըլլայ:

Դեղերը

Լեարդը՝ ինչպէս այլովէն, այնպէս ալ դեղերէն յառաջացող «թոքսին»-ներէն կրնայ քայքայուիլ: Պարբերաբար դեղեր ստացող մարդիկ իրենց լեարդը վնասելու վտանգին կը դիմեն: Եթէ դեղորայքային բուժման ընթացքին սկսիք ցաւ զգալու որովայնի վերին մասին մէջ, անպայման դիմեցէք բժիշկի: Նոյնիսկ շատ «տարածուած» դեղերը, ինչպէս՝ «փարասեթամոլ»-ը, կրնան վնասել լեարդը:

Աւելորդ կշիռը

Շատեր կը թերազնահատեն լեարդին

վրայ իրենց աւելորդ կշիռքին կործանարար ազդեցութիւնը: Մինչդէռ այդ մէկը կրնայ նշանակել, որ աւելորդ ճարպը կը կուտակուի նաեւ անոր բջիջներուն մէջ, ինչ որ ժամանակի ընթացքին կրնայ վերածուիլ «ֆիպրոզ»-ի եւ «սիռոզ»-ի: Առօրեայ կեանքին մէջ կարելոր է վերահսկել այն սովորութիւնները, որոնք կը յանգեցնեն գիրութեան:

Մերը պտուղներու հանդէպ

Ուսումնասիրութիւններ ցոյց կու տան, որ մեծ քանակութեամբ պտուղներու մէջ գտնուող շաքարի (ֆրիւքթոզ) սպառումը կը բարձրացնէ լեարդի ճարպակալումը: Այն պարագային, երբ շատ մարդիկ իրենց սննդականոնին մէջ կը փորձեն խուսափիլ ճարպերէն եւ ածխաջուրերէն, անոնք կրնան ուշադրութիւն չդարձնել իրենց կողմէ օգտագործուող պտուղներու քանակին: Նման բան շատ սխալ է:

Քլորացուած Լողաւազանները Անվտանգ՝ Քորոնա Ժահրի Տարածման Տեսանկիւնէն

Բոլոր կանոններուն համապատասխան, քլորացուած ջուրը հանրային լողաւազաններու մէջ կը չեզոքացնէ SARS-CoV-2 քորոնա ժահրի գրեթէ բոլոր մասնիկները, վկայած է Լոնտոնի Imperial College-ի հետազոտութիւնը:

Ժահրին կենսունակութիւնը մարդու օրկանիզմէն դուրս կախեալ է շրջապատի տեսակէն, ջերմաստիճանէն, խոնավութեան աստիճանէն եւ այլ պայմաններէ: Աւելի կանուխ, ժահրային մասնիկներ յայտնաբերուած էին կեղտոտ ջուրերու մէջ, որմէ ետք գիտնականները որոշած էին ստուգել քլորացուած ջրաւազաններու անվտանգութիւնը, նշած է ԹԱՍՍ-ը:

Ջուրի նմուշները հաւաքուած էին Լոնտոնի քանի մը յայտնի հանրային լողաւազաններէն, որոնց քորոնա ժահր աւելցուած էր: Ի յայտ եկած է, որ քլորը չեզոքացուցած է քորոնա ժահրի մասնիկներուն աւելի քան 99.99 առ հարիւրը եւ ոչնչացուցած է ատոր առկայութեան հետքերը բոլոր նմուշներուն մէջ, բացառութեամբ

մէկուն, ուր ջուրը բաւարար քանակութեամբ քլորացուած չէր: Նոյնիսկ այդ պարագային, SARS-CoV-2-ի մասնիկներու միայն հետքային քանակը մնացած էր նմուշին մէջ: Ատոնց վարակիչ ըլլալու աստիճանը իջած էր աւելի քան 50 անգամ:

Ուրեմն, քլորացման եւ ջուրի մաքրութեան նորմերու պահպանութեան պարագային, լողաւազանը չի կրնար վարակման աղբիւր դառնալ: Սակայն, լողաւազաններու մէջ, վարակման աղբիւր կրնայ դառնալ վարակուած անհատը, որովհետեւ քորոնա ժահրը հիմնականին մէջ կը տարածուի օդակաթիլային ճամբով:

afhil.com

Թրքական Բարքեր

Թուրքիոյ Մէջ Կրօնափոխ Հայերը 1945-ին Ալ Պետութեան Կողմէ Շարունակած Եւ «Վտանգաւոր» Համարուիլ

«Ակօս» պոլսահայ շաբաթաթերթին մէջ հրապարակուած նոր փաստաթուղթը կը վկայէ, որ 1945 թ. Օրդուի մէջ կրօնափոխ եղած հայերը պիտակաւորուած են պետութեան կողմէ, եւ անոնց վերաբերեալ ըսուած է. «Երկրի համար անոնցմէ շահ ակնկալելը անիմաստ է»:

Այս մասին, ըստ Akunq.net-ի, գրած է թրքական «Տուվար» պարբերականը:

Աղբիւրին համաձայն՝ Թուրքիոյ

վարչապետարանին կից Հանրապետական արխիւին մէջ կատարուած ուսումնասիրութեան իբրեւ արդիւնք յայտնաբերուած է փաստաթուղթ մը, որուն մէջ առկայ են Օրտուի եւ շրջակա բնակավայրերուն մէջ ապրող հայերուն գրանցումները: Թուրք ուսումնասիրող Մահսունի Կիլի կողմէ «Ակօս» շաբաթաթերթին մէջ հրապարակուած սոյն վաւերագիրը կ'ընդգրկէ Օրտուի հայերու 3 էջնոց եւ իսլամացած հայերու 2 էջնոց ցանկեր, ըստ որոնց՝ 1945 թ.

Օրտուի եւ մերձակայքի մէջ ապրած է ընդհանուր առմամբ 114 հայ:

Փաստաթուղթին երկրորդ էջի վարի հատուածին մէջ, մասնաւորապէս, նշուած է. «Վերոյիշեալ կրօնափոխ հայերը, ըլլալով Առաջին համաշխարհային պատերազմի ժամանակ տեղահանութեան ենթարկուած հայերու զաւակները, լքուած են կամ առաւելագոյնը վերցուած վրացի գաղթականներու հովանիին տակ եւ մեծցած անոնց կողմէ:

Շար. էջ 08

S.NO.	Fig. NO.	Adi soy adi	Dahi adi	Adi adi	Soyadı
1	1	...	...	...	...
2	2	...	...	...	...
3	3	...	...	...	...
4	4	...	...	...	...
5	5	...	...	...	...
6	6	...	...	...	...
7	7	...	...	...	...
8	8	...	...	...	...
9	9	...	...	...	...
10	10	...	...	...	...
11	11	...	...	...	...
12	12	...	...	...	...
13	13	...	...	...	...
14	14	...	...	...	...
15	15	...	...	...	...
16	16	...	...	...	...
17	17	...	...	...	...
18	18	...	...	...	...
19	19	...	...	...	...
20	20	...	...	...	...
21	21	...	...	...	...
22	22	...	...	...	...
23	23	...	...	...	...
24	24	...	...	...	...
25	25	...	...	...	...
26	26	...	...	...	...
27	27	...	...	...	...
28	28	...	...	...	...
29	29	...	...	...	...
30	30	...	...	...	...
31	31	...	...	...	...
32	32	...	...	...	...
33	33	...	...	...	...
34	34	...	...	...	...
35	35	...	...	...	...
36	36	...	...	...	...
37	37	...	...	...	...
38	38	...	...	...	...
39	39	...	...	...	...
40	40	...	...	...	...
41	41	...	...	...	...
42	42	...	...	...	...
43	43	...	...	...	...
44	44	...	...	...	...
45	45	...	...	...	...
46	46	...	...	...	...
47	47	...	...	...	...
48	48	...	...	...	...
49	49	...	...	...	...
50	50	...	...	...	...
51	51	...	...	...	...
52	52	...	...	...	...
53	53	...	...	...	...
54	54	...	...	...	...
55	55	...	...	...	...
56	56	...	...	...	...
57	57	...	...	...	...
58	58	...	...	...	...
59	59	...	...	...	...
60	60	...	...	...	...
61	61	...	...	...	...
62	62	...	...	...	...
63	63	...	...	...	...
64	64	...	...	...	...
65	65	...	...	...	...
66	66	...	...	...	...
67	67	...	...	...	...
68	68	...	...	...	...
69	69	...	...	...	...
70	70	...	...	...	...
71	71	...	...	...	...
72	72	...	...	...	...
73	73	...	...	...	...
74	74	...	...	...	...
75	75	...	...	...	...
76	76	...	...	...	...
77	77	...	...	...	...
78	78	...	...	...	...
79	79	...	...	...	...
80	80	...	...	...	...
81	81	...	...	...	...
82	82	...	...	...	...
83	83	...	...	...	...
84	84	...	...	...	...
85	85	...	...	...	...
86	86	...	...	...	...
87	87	...	...	...	...
88	88	...	...	...	...
89	89	...	...	...	...
90	90	...	...	...	...
91	91	...	...	...	...
92	92	...	...	...	...
93	93	...	...	...	...
94	94	...	...	...	...
95	95	...	...	...	...
96	96	...	...	...	...
97	97	...	...	...	...
98	98	...	...	...	...
99	99	...	...	...	...
100	100	...	...	...	...

Այլընտրանք. Նոր Մտածողութեամբ Օժտուած Երիտասարդութեան Մը Հրամայականը

Սկիզբը Էջ 03

Քաղաքական կամ ընկերային հոլովոյթներու հետ բնականօրէն փոխուած է հայ երիտասարդութեան դիմագիծը. այդպէս է, կը փոխուի: Անշուշտ կան սկզբունքային առաջադրանքներ, որոնք չեն կրնար փոփոխութեան ենթարկուիլ, ինչպէս հայապահպանումը, հողահաւաքը եւ հայահաւաքը, սակայն յիշեալ առաջադրանքներուն հետապնդման եղանակը ունի յարափոփոխ դիմագիծ, որ յաճախ չի ներդաշնակուիր ներքին եւ արտաքին պայմաններուն հետ, այն իմաստով որ չի կանխեր կամ չի չեղոքացներ ճնշող ազդակները կամ նոյնիսկ չի ցուցաբերեր խաղին օրէնքները օգտագործելու արթնութիւն եւ ճկունութիւն: Արցախեան զինադադարէն ետք, 1994-ին, Հայաստանի նորաստեղծ պահպանողական խաւի իշխանատենչ խաղերը եկան կլանելու նաեւ հայ երիտասարդութիւնը, որ մեծ տոկոսով սկսաւ լողալ նոյն իշխանատենչութեան եւ նիւթապաշտութեան ճահիճին մէջ ու սկսաւ բռնել այլասերման ճամբան: Սփիւռքը շատոնց մխրճուած էր այդ տիղմին մէջ: Իսկ 44օրեայ պատերազմէն ետք, շուարումը, քաղաքական անհեռատեսութիւնն ու այլանդակութիւնը՝ մանաւաղ ինչ կը վերաբերի քաղաքանութիւնը հայիոյանքի հետ շփոթելու կացութեան, լուրջ հարցականներ կը ստեղծեն երիտասարդութեան պատրաստութեան մասին՝ քաղաքաբարոյական եւ գաղափարախօսական պատրաստութեան ու լրջութեան առումով: Նշմարելի է նաեւ գոյութիւնը այլ հոսանքի մը, որ կը պահուրդի գաղափարին ետեւ, իր արարքները կ'արդարացնէ գաղափարով, բայց այս կեղծիքին ետեւ հիմնականօրէն առկայ է անձնիշխանութիւնը՝ իր աւատապետական ու մաֆիական ստորոգելիներով: Այս հոսանքը նոյնքան այլասերող եւ ապաքաղաքականացնող իրավիճակ մը ստեղծած է, որովհետեւ կ'արտադրէ տիպարներ, որոնք գաղափարականութիւնը աղարտելու կողքին, կը վարակեն ժխտողականութիւն եւ վանողականութիւն:

Այս բոլորին մէջ կայ սակայն գաղափարական առողջ երիտասարդութիւն մը, որ կը պայքարի պահելու համար իր առհաւական դիմագիծը: Այս երիտասարդները, սակայն, ներկայ իրավիճակին մէջ կը ներկայացնեն փոքրամասնութիւն մը եւ իրապաշտ ըլլալու համար, առայժմ չունին քաղաքական, ընկերային եւ տնտեսական մեր կեանքը բարեփոխելու տուեալներ, որովհետեւ դեմ յանդիման կը գտնուին անպատասխան հարցադրումներս. ինչպէ՞ս կենսաւորել տեսլապաշտութիւնը իշխանատենչական անբարոյութեան այս մթնոլորտին մէջ. տեսլապաշտութիւնը վերածել միջոցի թէ նպատակի: Եթէ միջոց է, ինչպէ՞ս պայքարիլ հակառակ հոսանքի ահարկու գէնքերուն դիմաց: Եթէ նպատակ է, այլ խօսքով, վախճանական նպատակի ճամբուն վրայ արդեօք պէտք է սորվի՞լ խաղին օրէնքները եւ պահպանողական ու փտած հոսանքին գէնքերով պայքարի՞լ նոյնինքն պահպանողականութեան ու փտածութեան դէմ:

Այս հարցումները հայ երիտասարդութիւնը, սփիւռքի թէ հայրենիքի մէջ, դեմ յանդիման կը դնեն հրամայականի մը, զոր կ'ուզենք բնորոշել նոր մտածողութիւն դարձուածքով. մտածողութիւն մը, որ ունի գիտական հիմք եւ լաւագոյնս կը պատշաճի ներազգային եւ միջազգային իրավիճակներուն: Հինին կառչելու յամառութիւնը, իբրեւ հարազատութեան արտայայտութիւն, կ'առաջնորդէ կեթոյականութեան եւ բնականօրէն՝ ձախողութեան: Իսկ նոր մտածողութիւնը պէտք չէ ունենայ երազային կամ ցնորատեսական հիմք, այլ պէտք է բխի առարկայական իրականութիւններէ: Պէտք է փոխենք մեր մտածելու ձեւը, ոչ թէ խորքը: Մեր մտածելաձեւը պէտք է յարմարի 21-րդ դարու արհեստագիտական արագընթաց նուաճումներու հոլովոյթին, ինչու չէ տեսնելու, տուեալներ հաւաքելու, վերլուծելու եւ եզրակացնելու համակարգչային եղանակին:

Վերջ ի վերջոյ, պայքարը, շարժումը գիտութիւններն են, իրենց քաղաքական, տնտեսական եւ զինուորական բազմաթիւ երեսներով:

Ազգային-մշակութային մեր ժառանգութիւնը, մեր արմատներէն եկած աւիշը մեզի կրնայ շնորհել հաւատք, սակայն չի կրնար մեզի տրամադրել պայքարի գիտական միջոցները: Պէտք է

յամառօրէն կառչիւնք մեր մշակութային ժառանգութեան եւ անշեղօրէն պահենք մեր ազգային աւանդութիւնները, սակայն ասոնցմէ դուրս չենք կրնար չտեսնել հրամայականը՝ մտածելու նոր եղանակի մը, արդի մտածողութեան մը: Մեր հաւաքական կեանքին մէջ արձանագրուած թերութիւնները չենք կրնար սրբազրել ինքնանպատակ քննադատութիւններով կամ ճառով, բայց մանաւաղ...բամբասանքներով ու հայիոյանքներով:

Չենք կրնար չփնտռել ազդու գէնքեր, չենք կրնար չտեսնել մեր հաւաքական կեանքին փտտումը, չճանչնալ մեր թերութիւնները եւ ըստ այնմ չհակազդել: Հակազդելու համար պէտք է ունենալ առողջ միտք, նոր մտածողութիւն, որ ծնունդն է միջազգային եւ ներազգային իրավիճակներու առարկայական ծանօթութեան: Մեր դատը թաղելու եւ ընդհանրապէս Հայաստանի ու Արցախի դէմ լարուող դաւերուն դիմաց՝ չենք կրնար մեր վճռականութիւնը չստանալ մեր երիտասարդութենէն, գիտակի՛ց երիտասարդութեան այլընտրանքէն:

Պայքարը անցելապաշտութիւն չէ, գիտութիւն է: Այս օրերուն գիտակցութիւնը սերտօրէն կ'առնչուի գիտութեան: Հաւատքը միշտ դերակատար է, բայց առանց գիտութեան անբաւարար: Գիտութիւնը պէտք չէ շփոթել ուսման հետ: Այս պարագային, գիտութիւնը ծանօթութիւն է, առարկայական ծանօթութիւնն է շրջապատի պայմաններուն, խաղին օրէնքներուն: Գիտութիւնը ապագան գնահատող տեսիլք է, ցնորատեսութիւն չէ: Գիտութիւնը ծրագրում է:

Կ'արժէ լրջօրէն մտածել այս մասին: Տարակուսանքը եւ հարցադրումները կը նկատուին սկիզբը գիտական մտածողութեան: Պայման է որ տարակուսիւնք մեր ներկայ իրավիճակով եւ հարցադրումներ կատարենք մեր ապագային նկատմամբ: Ժամանակն է առողջ քննադատութիւնը նստեցնելու իր բարձր պատուանդանին վրայ եւ պահպանողական պոռոտախօսութիւնները դատապարտելու քաջութեամբ եւ անզիջողութեամբ: Եւ սկսիւնք ապագան տեսնել նոր մտածողութեամբ սնած գիտակի՛ց երիտասարդութեան այլընտրանքին մէջ:

Ամերիկեան Բարքեր

Սկիզբը Էջ 03

Պատմական այս երեւոյթը յաւերժացնելու համար՝ Nike ընկերութիւնը արտադրած է Lunar shoes (տես նկարը), այսինքն լուսնային կօշիկներ՝ որոնց գիւղը հասած է մինչեւ 100,000 տոլարի: Եթէ ուշի ուշով դիտէք նկարը, պիտի տեսնէք թէ այդ կ'արտացոլացնէ լուսնի ենթադրեալ մակերեսը:

Back to the Future Shoes

Nike ընկերութիւնը ֆիլմարուեստի աշխարհէն ալ ընտրած է 1985-ին արտադրուած հռչակաւոր Back to the Future ֆիլմը եւ զայն յաւերժացնելու համար արտադրած է զոյգ մը կօշիկ՝ (տես նկարը) որ այդ ժամանակ ծախուած է 15,000 տոլարի . . .

Իսկ ի՞նչ է յատկանիշը այս կօշիկին, այդ որ՝ անոնք առանց կապի են: Սա երեւոյթ մըն է որ պիտի իրականանար «ապագային» միայն: Անշուշտ իմա այդ մէկը իրականութիւն դարձաւ:

Վերոյիշեալ հագուազիւտ երեւոյթներ արտացոլացնող կօշիկներու շարքը տակաւին շատ երկար է, սակայն դժուար է բոլորին տեղ յատկացնել, քանի այդ ձանձրացուցիչ պիտի ըլլայ ընթերցողին համար: Ուստի կը բաւականանանք այսքանով եւ մնացեալը կը թողունք ընթերցողի երեւակայութեան ու վերջ: Պէտք է չմոռնալ որ որքան ալ Nike ընկերութիւնը կ'ուզէ անմահացնել պատմական թէ ընկերային բացառիկ երեւոյթներ, bottom line-ը՝ ինչպէս որ ամերիկացիներ կ'ըսեն, դրամ շահիլն է, չէ՞ք խորհիր!

Վերջաբան

Եզրակացնելով անհրաժեշտ է ըսել որ կօշիկներու վերոյիշեալ բոլոր գիւղերը թեւեւ սուղ են, բայց ժամանակի անցումին հետ անոնց նախնական գիւղերը կը նուազին եւ աւելի մատչելի կը դառնան ժողովուրդին համար:

Ողբացեալ Յուլակ Թիւթէլեանի Անթառամ Յիշատակին

ՓԱՆՈՍ ԹԻԹԻՉԵԱՆ

Յակառակ այն իրողութեան, որ Յուլակը ուներ յառաջացած տարիք եւ կ'իմանայի Նաեւ, որ իր առողջութիւնը օրէ-օր անելի կը վատթարանար, այս աշխարհէն իր ընդմիշտ հեռանալը ինծի խորունկ վիշտ պատճառեց: Զանգի մենք երկուքս վաղուց բարեկամներ էինք, անելի քան վաթսուն տարիներ, Պէյրութի Ամերիկեան Համալսարանի ուսանողութեան շրջանէն: Երկուքս ալ դեղագործութիւն ուսանեցանք. ինք իր սեփական դեղարանը բացաւ Հարաւային Լիբանանի Սուր կոչուած քաղաքին մէջ: Իսկ ես, հարաւային Պէյրութի թաղերէն Հարեթ Հրէքի մէջ: Սուր քաղաքին մէջ էր որ Յուլակ ճանչցաւ եւ մտերմացաւ Իմամ Մուսա Սատըրին հետ: Յուլակն էր որ ինծի ճանչցուց զինք: Չարմանալի երեւոյթ էր: Իմամ Մուսա Սատըրը Յուլակէն խնդրեց 1880-ական թուականներու մեր Ազգային Սահմանադրութիւնը:

Ազնուական խառնուածք մը ուներ ան: Մեղմաբարոյ, ընկերային ու պարզ: Պարզութեան մէջ բարձր, վեհ մնալ: Գիտէր ամենապարզ մարդու հետ հաւասար խօսիլ, մտիկ ընել անոր ցաւերը եւ անելի մտիկ ընող դերի մէջ ըլլալ քան խօսող: Եթէ անոր մէջ գործնական մտածելակերպը տիրապետող դեր կը խաղար, սակայն անոնք, որոնք մօտէն ճանչցեր էին զինք, հաւասարապէս զգացական խառնուածք ունէր: Այս երկու երեւութեան հակասական թուող ստորոգելները այնքան գեղեցկօրէն ընդլուգուած էին իր նկարագրին մէջ: Շատերու կողմէ սիրուած էր ան: Իր մարդկայնականութեան զուգահեռ, ան մանաւանդ կը սիրէր իր ազգը, կատաղօրէն:

Այս էր Յուլակը:

Լիբանանի քաղաքացիական կռիւներու օրերուն ան արդէն Պէյրութ վերադարձած էր Սուր քաղաքէն: Չինք կը տեսնենք Հ. Յ. Դաշնակցութեան Լիբանանի Կեդրոնական Կոմիտէի հերթապահի կարեւոր, պատասխանատու պաշտօնի վրայ: Ան իր պատկանած կուսակցութեան այդ բանալի դիրքը օգտագործեց ի շահ հայ համայնքի կարիքներուն: Ան անխտիր կը ծառայէր ամէն հայուն, ո՞ր համայնքին կամ հոսանքին ալ պատկանած ըլլար: Այդ էր զխաւոր պատճառը, որ Յուլակը խօսեցնել կու տար իր մասին: Նաեւ, յետագային, երբ ան Պուրճ Համուտի քաղաքապետ նշանակուեցաւ:

Մենք վաղուց եղբայրացած էինք իրարու հետ: Ինք՝ դաշնակցական ղեկավար, ես՝ ռամկավար ու Հ.Բ.Ը.Մ.ի ղեկավար: Մենք այդ պաշտօնները կը ջանայինք օգտագործել ազգային միասնականութեան ու սերտ գործակցութեան օգտին:

Ինք անդամ էր Դեղագործական Խորհուրդին (Ordre des Pharmaciens), իսկ ես, միակը ըլլալով, կարգապահական հարցերով զբաղող յանձնախումբին: Երկրին մէջ գործող 800 դեղագործներուն մէջ՝ 125ը հայեր էին: Դեղագործական խորհուրդի նախագահական ընտրութեանց ատեն, հայ դեղագործները ո՞ր կողմ ալ յարէին, այն կողմը կը շահէր: Մենք հայ դեղագործներու միասնական ոգին ստեղծեցինք 1960-կան թուականներէն ասդին: Այդ միասնականութիւնը ստեղծողներն էին Հրաչ Թորիկեան, Շահինեան, Արամ Մինասեան, Յուլակ Թիւթէլեան եւ համեստաբար՝ ես: Ուժի տիրացեր

էինք: Արաքները ուժէ կը հասկնան: Եւ այդ ուժը կը գործածէինք առաւելաբար Յուլակն ու ես: Երբեմն օտար դեղագործները մեզի կը դիմէին որպէս իրենց օգտակար դասատուի: Բազմաթիւ օրինակներ կան այդ առնչութեամբ: Մեր հայ դեղագործները, անխտիր, մեզի կը դիմէին, երբ օտարներ կը ջանային իրենց շահերը ոտնակոխել: 1975ին, երբ դեղարանս լրիւ քանդուեցաւ կռիւներու ատեն, Յուլակը եղաւ այն ամենաշատ գործիս ետեւ վազողը՝ Խաչիկ Պապիկեանի, Սուրէն Խանամիրեանի եւ Մելքոն Եպիֆանիանի հետ, որպէսզի օրէնքը շրջանցելով կարենամ քրիստոնեայ շրջան փոխադրուիլ: Գրեթէ մէկ ամիս, ամէն օր, Յուլակը իր գործը երեսի վրայ ձգելով, հոս ու հոն, պետական բարձրաստիճան մարդոց ետեւէն վազեց ինծի օգտակար հանդիսանալու համար: Այդ պայքարին մէջ մենք մեզ դժ-դիմաց գտանք Ապու ժառուտ կոչուած մարտիթ մեծագոյն ընտանիքը:

Լիբանանի քաղաքացիական կռիւներու տաք օրերուն, երբ իսլամ-քրիստոնեայ միլիցիաները իրարու դէմ կը կռուէին, Յուլակին բնակարանը, որ կը գտնուէր Ս. Նշան եկեղեցւոյ ճիշդ դիմացը, վտանգի տակ էր: Օր մը, ան իր երկու պատանի աղջիկները՝ Ալիսն ու Մարալը քովս բերաւ եւ ըսաւ. «Ասոնք քու ալ աղջիկներդ են»: Ասոնք մեր տունը՝ Տուար տարի: Այդ ձեւով, ամիսներ չորս աղջկայ ծնողը եղաւ: Մինչեւ այսօր, քաղցր յիշատակներ ունիմ Մարալէն եւ Ալիսէն: Աւելի չեմ կրնար շարունակել:

Աչքիս թացութիւնը կը պղտորէ գրութիւնս: Ի՞նչ պիտի ժառանգ մնայ Յուլակ Թիւթէլեանէն: Երբ օրերը անցնին եւ օր մը գիտաշխատողներ գիտական մօտեցումով լիբանանահայ 1975-1990 ժամանակահատուածի պատմութիւնը գրեն, մասնաւոր տեղ պիտի յատկացնեն տասնեակ մը երախտարժան դէմքերուն, որոնք հայ գաղութը նուազագոյն վնասով դուրս բերին կռիւներէն: Անոնցմէ մէկը Յուլակ Թիւթէլեանն էր, անկասկած: Կ'իմանամ թէ ան փափաք յայտներ էր Այնճար հայաշունչ գիւղի մէջ թաղուիլ, հերոսական Մուսա Լեւան թոռներուն քով:

Հողը թէթել գայ վրան:

Իմ խորագգաց ցաւակցութիւններս Ալիսին, Մարալին, Ռաֆիին եւ իրենց հարազատներուն:

ԲԱՆ ՈՒ ԳԻՐ

Մեծ Ընծան

Հայրս կ'ըսէ՝ Մասիսն է լոկ մեծ ընծան,
Որ դուն կրնաս օր մը բերել հայ տղոց.
Որուն մէջ կայ ամէն բան-
Աստղ ու լուսին ոսկեգօծ,
Կրակ ու բոց.

Հսկայ շուներ պահապան,
Շղթայակապ հին քաջեր
Ու հրեղէն նժոյգներ...

Կաղանդ պապա, ես այդ Մասիսը կ'ուզեմ
Դի՛ր անիւներ ոտքիդ տակ
Ու համարձակ քշէ՛ մեր տունը շիտակ,
Բեր ինձ նուէրն այդ վտեմ:

ՄՈՒՇԵՂ ԻՇԽԱՆ

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՕՐԱՅՈՅՑ

30 2021
ԱՊՐԻԼ

Կրկ Երկ Երեք Գրեք Հնգ Ուրբ Երբ						
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

ԱՐՄԱՆ ԹԱԹՈՍԵԱՆ

(1948 – 2012)

«Վերադարձ գիւղ»

Հայկական Լուրեր

Վտանգված են Հակառակորդին Վերահսկողության Տակ Անցած Առաւել Քան 2000 Յուշարձաններ

Սկիզբը էջ 01

27 Ապրիլին «Արցախի վտանգված ժառանգությունը. մարտահրավերներում հանգոյցին մէջ» խորագիրով համաժողովէն առաջ լրագրողներու հետ ունեցած հանդիպումին, այս մասին յայտնեց նախարարը՝ դիտել տալով, որ ներկայ դրութեամբ վտանգված է Ազրայէճանի վերահսկողութեան տակ անցած տարածքներուն շուրջ 2000-ի հասնող յուշարձաններուն ճակատագիրը: «Վտանգված է 13 վանական համալիրի, 122 եկեղեցւոյ, 52 ամրոցի, 523 խաչքարի եւ չորս մատուռի ճակատագիր: 127 դպրոցական գրադարանը 617 հազար գիրքով մնացած է բռնագրաւուած տարածքներու մէջ, 3 շրջանային գրադարան՝ 68 հազար 398 գիրքով», - նշեց Ղարախանեան:

Անդրադառնալով թանգարաններուն՝ նախարարը տեղեկացուց, որ տասը պետական եւ երկու սեփական թանգարան մնացած է բռնագրաւուած տարածքներուն մէջ՝ 20,000 նմոյշներով:

Նշեալ թանգարաններէն են՝ Հաղորդի Արթուր Սկրտչեանի անուան թանգարանը, ուր կան 7680 ցուցանմոյշներ, որոնց կարգին Սկրտչեանի անձնական իրերը, Թեւան Ստեփանեանի անուան եւ այլ թանգարաններ: Լուսինէ Ղարախանեան յիշեցուց, որ Շուշի քաղաքի Պատմութեան թանգարանն ալ՝ 5000 ցուցանմոյշներով, անցած է հակառակորդի վերահսկողութեան տակ, Երկրաբանական պետական թանգարանը՝ 403 նմոյշներով, Կերպարուեստի պետական թանգարանը՝ 673 նմոյշներով, Գորգերու թանգարանը, որուն ցուցանմոյշներուն մեծ մասը կարելի եղած է տարհանել:

Ըստ Ղարախանեանի՝ Ազրայէճանի վերահսկողութեան տակ մնացած է Տիգրանակերտի պատմահնագիտական ամրոց-թանգարանը, իսկ Յուստի կիրճը դեռ չէզոք գոտիին մէջ է: Ան յայտնեց, որ Ազոխի մէջ պեղումներու ընթացքին յայտնաբերուած բոլոր ցուցանմոյշները տարուած են Ազրայէճան եւ անոր ապացոյցները կան: «Այսօր սկսած է երկրորդ եղեռնը. Եղեռն՝ Եղեռնէ ետք: Մենք տարբեր ճանապարհներով՝ խաղաղապահներու, արտաքին գործերու նախարարութեան եւ միջազգային կառոյցներու միջոցով կը փորձենք կանխել ատիկա, բայց դեռ չկան սաստող այն յստակ քայլերը, որոնք Ազրայէճանին կը ստիպեն կանգ առնել», - նշեց ան:

Ըստ Ղարախանեանի՝ Ազրայէճան երկու ուղղութեամբ յառաջ կը տանի իր քաղաքականութիւնը՝ հայկական յուշարձաններու ոչնչացում եւ զանոնք իբրեւ ալպանական մշակոյթի մաս ներկայացնելու փորձեր: «Ասիկա հարուած է մեր ինքնութեան», - շեշտեց նախարարը: Նշեց, որ Արցախեան 44-օրեայ պատերազմէն ետք Ազրայէճանի վերահսկողութեան տակ անցած հայկական մշակութային ժառանգութեան սպառնացող վանտալութեան, անոր պահպանութեան վրայ լուսարձակ սփռելու եւ այս հարցը միջազգային ուշադրութեան յանձնելու միտումով՝ 27 Ապրիլին Երեւանի մէջ կազմակերպուեցաւ վերոյիշեալ համաժողովը, որուն մասնակցեցան պատասխանատու եւ շահագրգիռ կողմեր՝ զանազան կառոյցներու ներկայացուցիչներ, մասնագիտական, պետական եւ միջազգային կազմակերպութիւններ, հոգեւորականներ, յուշարձանագէտներ ու փորձագէտներ:

ՄԱՅԱՉԴ

Կեսարիոյ Բարեսիրական Ընկերակցութեան Վարչութիւնը սրտի խոր կսկիծով կը գուժէ իր երկարամեայ վաստակաշատ նախկին ատենապետ՝

ԲԱՐՍԵՂ ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ-ին

անակնկալ մահը, որ պատահեցաւ Հինգշաբթի 29 Ապրիլ 2021-ին:

Լրատուութեան Գործընկեր

Թուրքիոյ Հետ Սահմանի Բացումը Մեծ Հարուած Հայաստանի Համար.

Ռուպերթ Քոչարեան

Սկիզբը էջ 02

Որովհետեւ մեր գիւղատնտեսութիւնները մրցակից են, եւ ակնյայտ է, որ Թուրքիայի գիւղատնտեսութիւնն աւելի լաւ վիճակում է, աւելի մեծ ծաւալների մէջ է, եւ Թուրքիայի կառավարութիւնը շատ աւելի մեծ սուպսիտիաներ (օգնութիւններ) է տրամադրում: Հայաստանում գրեթէ դա չի արուում, գիւղատնտեսութեան վերացումն էլ ոլորտը թողեց լիւ անտէր:

Սա նշանակում է, որ եթէ հիմա սահմանը բացուի, Արարատեան դաշտավայրի մեր գիւղացիների վիճակը լինելու է ուղղակի սարսափելի: Իրենց ապրանքը մրցունակ չի լինելու գնային առումով:

Մինչեւ սահմանը բացելը առնուազն մի քանի տարի պետք է քո գիւղատնտեսութեան մակարդակը բարձրացնես, աջակցող ծրագրերու մակարդակը բերես նոյն մակարդակի, տարբեր հարկերով պաշտպանես քո շուկան, որից յետոյ նոր միայն կարող ես մտածել սահմանը բացելու մասին», - ընդգծած է Քոչարեան:

Ան յիշեցուցած է, որ 1998-1999 թուականներուն ներմուծման փոխարինման ուղղութեամբ աշխատանքներ իրականացուցած են, որու շնորհիւ գիւղատնտեսութիւնը բաւական լուրջ թափ առած էր. «Հիմնական խնդիրը թուրքական ապրանքներն էին: Թէկուզ

սահմանը փակ էր, Վրաստանով էին բերում: Շատ կոշտ միջոցներ էինք ձեռնարկում մեր շուկան պաշտպանելու համար՝ եւ օրէնսդրական, եւ սուպսիտաւորման եղանակներով: Մենք օգնել ենք գիւղացուն ոտքի կանգնել: Իսկ հիմա մի գիւղացիական տնտեսութիւն չկայ, որ վարկերի տակ չլինի: Մեր բնակչութեան մի մասը վարկերի տակ է, միւս մասը՝ տուգանքների, մի մասն էլ՝ քրեական գործերի: Մարդիկ ճոռում են, ուղղակի չեն հասցնում: Այս հարցերին լուծում չտալով, մենք իրաւունք չունենք խօսել Թուրքիայի հետ առեւտրի, սահման բացելու մասին: Սահմանը բացելու մասին խօսողին պետք է հարցնել՝ այսօր Թուրքիայի հետ միջնորդաւորուած առեւտրի հաւասարակշռութիւնը ո՞ւմ օգտին է: Մենք ի՞նչ ենք արտահանում Թուրքիա, սահմանը բացելուց յետոյ մեր արտահանման ծաւալները մեծանալու են, թէ՛ չեն մեծանալու: Թէ՛ Թուրքիայից ներմուծուող ապրանքների ծաւալն է թռչեքած եւ աճելու: Ես համոզուած եմ, որ այդպէս է լինելու», - ընդգծած է Քոչարեանը:

Թրքական Բարբեր

Թուրքիոյ Մէջ Կրօնափոխ Հայերը 1945-ին Ալ Պետութեան Կողմէ Հարունակած են «Վտանգաւոր» Համարուիլ

Սկիզբը էջ 05

Այն փաստը, որ այս հայերուն մեծ մասը անկեղծօրէն չէ ընդունած իսլամը, ակնյայտ կը դառնայ անոնց հայկական համայնքի հետ շփումներէն ու կապերէն: Երկրին համար անոնցմէ շահ ակնկալելը անիմաստ է»:

Փաստաթուղթին մէջ նաեւ կ'ընդգծուի, թէ այս հայերը «անվստահելի անձեր են»: Վաւերագրի 3-րդ էջով ներկայացուած է այժմ Օրտուի մէջ բնակող հայերուն ցանկը: «Ակօս» շաբաթաթերթի Ապրիլ 9-ի թիւով հրապարակուած սոյն փաստաթուղթը կը կրէ BCA 490-1-0-0_50-199-4 ծածկագիրը: «Ակօս»-ը

կը նախընտրէ ներկայիս Օրտուի մէջ ապրող հայերուն անունները թաքցնել եւ հարցին վերաբերյալ ըրած է հետեւեալ դիտարկումը. «Մենք գիտակցաբար հայերուն անունները ծածկած կը ներկայացնենք: Ատիկա ըրած ենք մեկնելով այդ անհատներուն իրաւունքներուն հանդէպ յարգանքէն: Քանզի կը գիտակցինք, որ որոշ պարագաներու, որոշ ընտանիքներ, իրենց բնակութեան վայրէն եւ շրջապատէն մեկնելով, կը նախընտրեն այդ տեղեկութիւնները զաղտնի մնան»:

.gazeteduvar.com.tr

Թարգմանեց Մելինէ Անումեան
Akunq.net